

کرونا در ایران فروکش کرد؛ علت چیست؟

در شرایطی که از پیش از آغاز سال جدید و به دنبال آنچه که تغییر رفتار جمعی به دنبال افزایش سفرها و دید و بازدیدهای نوروزی خوانده می‌شد، متخصصین به طور پیوسته پیرامون افزایش بار کرونای امیکرون در روزهای پس از تعطیلات هشدار می‌دادند؛ اما خوشبختانه با گذشت بیش از ۵۰ روز از آغاز سال جدید، این روزها شاهد کاهش چشمگیر موارد ابتلا و مرگ و میر ناشی از این بیماری در کشور هستیم؛ موضوعی که از ابعاد مختلف قابل بررسی است.

به گزارش سایت خبری پرسون، بر اساس آنچه آمار روزانه در جدول پاندمی کرونا در سایت جهانی و رسمی "وردامتر" نشان می‌دهد، حدود چهار ماه اخیر سه کشور اروپایی فرانسه، آلمان و انگلیس با تجربه شیوع انفجاری انتقال و ابتلا به زیرسویه امیکرون، جهش قابل توجهی به صدر این جدول داشته‌اند و تنها در ظرف این چند ماه، حتی بیش از مجموع مبتلایان از ابتدای همه‌گیری (حدود دو سال)، موارد ابتلای جدید خود را ثبت کرده‌اند.

برای مثال فرانسه که از ابتدای همه‌گیری تا حدود دهم دی ماه گذشته، تقریباً ۱۰ میلیون مبتلا را ثبت کرده بود اما در این بازه چند ماهه، آمار ابتلای آن ناگهان افزایش یافته و اکنون به بیش از ۲۸ میلیون مورد رسیده؛ به گونه‌ای که به رکورددار ابتلا در اروپا و چهارمین کشور پرمبتلا در جهان تبدیل شده است.

برای آلمان و انگلیس نیز تقریباً شرایط مشابهی اتفاق افتاد و در این بازه، این دو کشور اروپایی نیز آمار بالای ۲۰ میلیون ابتلا را ثبت کرده‌اند. برخی از متخصصان و محققان، عامل این اوج‌گیری را کاهش محدودیت‌ها در زمان شیوع زیرسویه امیکرون، از جمله لغو ضرورت استفاده از ماسک، کاهش اثربخشی دزهای اولیه واکسن و همچنین امتناع برخی افراد از واکسیناسیون دانسته‌اند.

این در حالیست که مجموع مبتلایان در ایران از حدود مهر ماه گذشته با کاهش چشمگیر مواجه بوده به طوری که آمار آن از جایگاه هشتم در جدول وردامتر به رتبه شانزدهم تنزل کرده است. همچنین ایران از جمله کشورهایی است که نرخ بالای مشارکت مردمی در تزریق واکسن و استفاده از ماسک و همچنین دسترسی به واکسیناسیون را داشته است.

بنابر نقشه آماری "Our World in Data" که با مشارکت دانشگاه آکسفورد تهیه شده، ایران به لحاظ مجموع دزهای تزریق شده واکسن کووید، با تزریق بیش از ۱۴۸ میلیون و ۸۰۰ هزار دز و قرار گرفتن در جایگاه سیزدهم، شرایط مطلوبی را در بین کشورهای جهان دارد.

در مجموع، مراجعه به آمارهای کرونا در آخرین روز سال ۱۴۰۰ حکایت از شناسایی ۱۸۱۶ بیمار جدید و فوت ۶۰ تن دارد و این درحالی است که علی‌رغم آنکه پیش‌بینی می‌شد تحت تاثیر سفرها و دید و بازدیدهای عید، آمار کرونا در کشور روند صعودی را طی کند، اما این روزها شاهد سه رقمی شدن بیماران شناسایی شده و کاهش چشمگیر موارد مرگ و میر و در مواردی نیز تک رقمی شدن آن هستیم؛ به طوری که بر اساس آخرین آمار منتشر شده از سوی وزارت بهداشت طی شبانه روز گذشته ۳۷۵ بیمار جدید شناسایی شده و ۱۲ نفر نیز جان خود را از دست دادند.

در عین حال طبق اعلام وزارت بهداشت، بررسی هفتگی وضعیت کرونا در کشور در هفته دوم اردیبهشت ماه (هفته ۱۱۵ همه‌گیری در ایران) حاکی از آن است که علی‌رغم افزایش بیماران بستری در هشت استان، اما کاهش یا ایستایی موارد مثبت متوفی در ۲۶ استان کشور را شاهد بوده‌ایم. این درحالیست که بررسی هفتگی وضعیت کرونا در هفته قبل از آن یعنی هفته اول اردیبهشت ماه ۱۴۰۱ مصادف با هفته ۱۱۴ همه‌گیری کرونا نشان می‌دهد که علی‌رغم افزایش بیماران بستری در دو استان کشور، در ۲۱ استان کشور کاهش موارد مثبت متوفی را شاهد بوده‌ایم؛ این درحالی است که بررسی هفته ۱۱۳ همه‌گیری نشان می‌دهد که چهار استان ایلام، سمنان، کهگیلویه و بویراحمد و بوشهر، آن هفته را بدون مرگ کرونایی سپری کرده‌اند.

از سوی دیگر بر اساس آخرین رنگ‌بندی اعلام شده از سوی وزارت بهداشت، در حال حاضر هیچ شهر قرمز کرونایی در کشور وجود ندارد و در عین حال چهار شهر در وضعیت نارنجی، ۳۱۹ شهر در وضعیت زرد و ۱۲۵ شهر در وضعیت آبی قرار دارند که این موضوع نیز موید کاهش موارد کلی بیماری در کشور است.

در این میان بی‌تردید نمی‌توان نقش واکسیناسیون کشوری و تزریق حدود ۱۴۹ میلیون دز واکسن را در ایجاد شرایط پایدار در کشور و کاهش موارد بیماری، نادیده گرفت؛ به طوری که اخیراً نیز ستاد ملی کرونا بر تزریق دز چهارم آن در گروه سنی بالای ۷۰ سال و بیماران زمینه‌ای و نقص سیستم ایمنی تاکید کرده است تا به این ترتیب با افزایش سطح ایمنی بدن افراد بتوان از بروز بیماری سخت در صورت شیوع جهش‌های جدید کرونا، جلوگیری کرد.

خوشبختانه ایران از اوایل اسفندماه سال گذشته و با گذر از قله موج امیکرون توانسته شرایط با ثباتی را طی کند که بی‌شک این موضوع مرهون تلاش ویژه متخصصان و مسئولان امر در پیشگیری از شرایط حاد، همدلی و همکاری مردم در جهت رعایت پروتکل‌ها و گسترش واکسیناسیون است.

پاندمی هنوز تمام نشده است

البته این شرایط به هیچ عنوان به معنای پایان پاندمی کرونا در ایران نیست؛ موضوعی که در رابطه با آن جماعتی – دبیر کمیته علمی کرونا، می‌گوید: کاهش موارد کرونا در هفته گذشته در کشور، باعث خوشحالی است اما در برخی کشورها مانند هند، موارد ابتلا صعودی بوده که این برای ما هشدار دهنده است. پاندمی کرونا در ایران هنوز پایان نیافته چرا که متاثر از سایر کشورهای دنیا هستیم و هنوز در خیلی از کشورها، موارد ابتلا، بستری و فوت بیماران کرونایی وجود دارد؛ بنابراین نمی‌توان گفت که پاندمی کرونا در یک کشور تمام شده و در کشورهای دیگر در حال افزایش است. در حال حاضر در چین و هند، موارد ابتلا و بستری افزایش یافته و باعث ایجاد لاک داون در شانگهای شده است و احتمال لاک داون پکن نیز وجود دارد؛ بنابراین باید رعایت احتیاط‌های بهداشتی و بررسی‌های توالی‌یابی ویروس در چرخش در جامعه را داشته باشیم.»

او همچنین به سویه‌ای که هنوز غالب نشده است اشاره و تاکید می‌کند: «برخی سویه‌های جدید که تا کنون غالب نشده‌اند مانند لامبوردي، در ایتالیا شناسایی شده که از زیرسویه‌های امیکرون است و تعداد کمی به این سویه مبتلا شده‌اند و نسبت به سویه‌های غالب، اهمیت چندانی ندارد.» هرچند او این سویه را کم اهمیت می‌داند، اما موضوع حائز اهمیت، لزوم ادامه توجه به رعایت پروتکل‌های بهداشتی و تکمیل واکسیناسیون تا ریشه کنی این ویروس تاج‌دار است.

اهمیت تکمیل واکسیناسیون و تزریق دُز سوم

با توجه به شرایط بیماری در سایر کشورها و تجربیات دو سال گذشته که به یاد داریم این ویروس توانایی جهش‌های گوناگون و سختی همچون دلتا و ایجاد مرگ و میرهای روزانه چند صدتایی را دارد، این موضوع حائز اهمیت است که دچار ساده‌انگاری نشده و همچنان رعایت پروتکل‌ها و گسترش واکسیناسیون را مهم‌ترین اولویت خود قرار دهیم. موضوعی که اخیرا دکتر محسن زهرایی – رییس اداره بیماری‌های قابل پیشگیری با واکسن وزارت بهداشت با اشاره به کاهش توجه به واکسیناسیون بر آن تاکید کرده و به ایسنا گفته است: «در گروه سنی بالای ۱۲ سال کشور حدود ۹۱.۳ درصد واکسن نوبت اول، ۸۳.۱ درصد هم واکسن نوبت دوم را دریافت کردند.

گروه سنی ۱۲ تا ۱۸ ساله‌ها نیز استقبال خوبی از واکسیناسیون داشتند اما گروه سنی ۵ تا ۱۲ ساله‌ها گروهی هستند که کمترین مشارکت را تاکنون داشتند به شکلی که تنها ۲۳.۹ درصد این گروه سنی واکسن نوبت اول و ۱۱ درصد نوبت دوم را دریافت کردند. با توجه به اینکه هنوز سویه رایج کشور ما امیکرون است، توصیه اصلی ما تزریق دز سوم واکسن در افراد واجد شرایط و مشمول است.»

این روزها اما پس از گذر از شرایط سخت بیماری در تابستان ۱۴۰۰ و ایام مشابه و رسیدن به روزهای آرام که به لطف الهی، تلاش مدافعان سلامت و مسوولان امر و همراهی مردم محقق شد، این موضوع حائز اهمیت است که بتوانیم دستاوردهای به دست آمده را حفظ کنیم تا مجدداً روزهای سخت کرونایی تکرار نشود.

علت کاهش آمارهای کرونا در ایران

در این راستا و با توجه به کاهش آمار کرونا در کشور، دکتر مهرداد حق ازلی – دبیر بورد داخلی کمیته علمی کشوری مقابله با کرونا به ایسنا می‌گوید: میزان بروز بیماری و موارد شدید آن در کشور کاهش یافته است. همچنین موارد مرگ و میر کرونایی ما ظرف دو هفته اخیر زیر ۲۰ نفر بوده است که این موضوع می‌تواند علل مختلفی داشته باشد.

وی می‌افزاید: یکی از دلایل کاهش آمارهای ما روند واکسیناسیون کشوری است، اما لازم است افرادی که دز سوم واکسن را تزریق نکرده‌اند حتماً نسبت به تلقیح واکسن اقدام کرده و از طرفی بر اساس پروتکل موجود واکسیناسیون، دز چهارم افراد واجد شرایط نیز صورت گیرد. در شرایط فعلی ما از وضعیت پیک خارج شده‌ایم اما این موضوع به هیچ عنوان به معنای کاهش رعایت پروتکل‌های بهداشتی نیست.

او درباره پیش بینی از شرایط کشور در روزهای آتی نیز می‌گوید: با توجه به شرایط موجود به نظر نمی‌رسد موج بزرگی را طی روزهای آتی تجربه کنیم. ممکن است در روزها یا هفته‌ای تعدادی از موارد بروز بیماری افزایش یابد ولی با توجه به وضعیت واکسیناسیون و ابتلای تعداد زیادی از افراد جامعه به ویروس و شکل‌گیری ایمنی ذاتی، به نظر می‌رسد پیک بزرگی در انتظار ما نباشد، مگر اینکه ماهیت ژنتیکی ویروس تغییر قابل توجهی داشته باشد.

حق ازلی در پاسخ به این سوال که به چه علت علی‌رغم هشدارها اما ایام عید نوروز نتوانست سبب افزایش موارد بیماری شود؟ نیز می‌گوید: در برخی استان‌ها شاهد افزایش خیلی کوچک موارد بودیم که البته به سرعت کنترل شد. یکی از علل عدم شکل‌گیری موج یا شرایط حاد پس از عید این بود که فاصله واکسیناسیون توده‌ای مردم ما خیلی با نوروز فاصله نداشت و در ایام عید شاکله افراد ایمنی مناسبی داشتند و از ابتلا به موارد سخت و علامت‌دار جلوگیری شد.

او درباره وضعیت ایران در مقایسه با سایر کشورها از نظر گذر از موج امیکرون نیز می‌گوید: امیکرون با تاخیری نسبت به سایر کشورها در ایران فعال شد ولی موج ایجاد شده از موج قبلی (دلتا) کوچک‌تر و مدت زمان ایجاد درگیری آن هم کمتر بود. در شرایط فعلی امیکرون در ایران کنترل شده به نظر می‌رسد و این وضعیت نشان می‌دهد که ما در موج ششم درگیری گسترده‌ای به شکل موج سخت پنجم نداشتیم.

وی با اشاره به اینکه طی روزهای اخیر آمریکا و برخی کشورهای اروپایی موضوع خروج از پاندمی کرونا را مطرح می‌کنند، تصریح می‌کند: این شرایط نشان می‌دهد همانند ویروسی مانند آنفلوآنزا که هر سال شاهد مواردی از آن هستیم، در مورد کرونا نیز اگر تغییر ژنتیکی خاصی صورت نگیرد کم کم جوامع بین‌المللی به این سمت حرکت می‌کنند که مانند آنفلوآنزا در کرونا هم هر سال تعدادی موارد بروز و مرگ و میر داشته باشیم.

عضو کمیته علمی کشوری مقابله با کرونا در پایان تاکید می‌کند: اینکه تحت تاثیر آمارهای فعلی کشور، بخواهیم بگوئیم ایران از شرایط پاندمی خارج شده است، زود است. اگر تعداد مرگ و میر کرونایی کشور ۸ هفته در چنین شرایطی کاهشی بماند، آن وقت می‌توان گفت از حالت پاندمی خارج

شده ایم.

منبع: ایسنا